Regimul juridic al amenzilor contabile și fiscale s-a modificat: ele nu mai pot fi plătite la jumătate ca restul sancțiunilor contravenționale

Autor: Ioana Cârtițe, Senior Tax Manager, Biriș Goran

Legea reformei fiscale a modificat substanțial regimul juridic pentru amenzile fiscal-contabile aplicate companiilor și elimină posibilitatea ca acestea să fie achitate la jumătate din valoarea lor minimă când sunt plătite în 15 zile de la impunere. Noutățile care înăspresc practic regimul sancționatoriu în sfera financiar-contabilă sunt deja în vigoare și sunt valabile pentru toate amenzile aplicate după 11 noiembrie 2023.

Modificarea regimului juridic pentru amenzile financiar-contabile s-a făcut prin Legea nr. 296/2023 care a abrogat, începând cu 11 noiembrie, posibilitatea plății reduse a acestor sancțuni contravenționale. Astfel, spre deosebire de alte sancțiuni, strict pentru încălcările legislației în domeniul fiscal, contabil și financiar, dispare posibilitatea ca ele să fie achitate la jumătate din valoarea minimă în termen de 15 zile de când au fost aplicate.

Această schimbare legislativă impune companiilor și persoanelor fizice o mai mare atenție și conformitate în domeniul fiscal și contabil, pentru că elimină un mecanism care permitea o atenuare a sancțiunilor care până acum era folosit frecvent.

Vizate de acest regim juridic nou sunt mai multe categorii de amenzi prevăzute de acte normative majore în domeniul fiscal,

financiar și contabil. Astfel, nu mai pot fi plătite la jumătate din minim amenzile prevăzute de:

- Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală;
- Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;
- Legea contabilității nr. 82/1991;
- Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operaţiunile de încasări şi plăţi în numerar;
- OUG nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale;
- OUG nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului naţional privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport;
- Anumite prevederi din chiar Legea reformei fiscale 296/2023.

Noile reguli sunt valabile pentru pentru amenzile aplicate după 11 noiembrie 2023, data la care prevederile din Legea nr. 296/2023 referitoare la sancțiuni intră efectiv în vigoare.

Mai merită menționat că, în forma aprobată inițial, legea prevedea și majorarea substanțială, de până la patru ori, a amenzilor din Legea contabilității, dar măsura nu se mai regăsește în forma publicată de Guvern în Monitorul Oficial.

Tot din noiembrie, mai multe contravenții fiscal-contabile au fost scoase din Legea prevenirii și pot fi amendate de la prima abatere

Această mișcare legislativă care înăsprește de facto regimul sancționatoriu în sfera fiscal-contabilă vizează creșterea conformării voluntare și întărirea disciplinei fiscale și contabile printre contribuabili, făcând parte dintr-un peisaj mai larg de măsuri cu acest scop.

Spre exemplu, tot din luna noiembrie, printr-un alt act normativ – HG nr. 937/2023, Guvernul a eliminat mai multe contravenții financiar-contabile din Legea prevenirii, ceea ce

înseamnă că ele nu mai sunt acoperite de posibilitatea de a fi sancționate cu avertisment la prima abatere, ci vor fi direct amendate. Este vorba despre contravenții cuprinse în Codul fiscal, Codul de procedură fiscală, precum și în Ordonanța caselor de marcat sau în cea vizând sistemele moderne de plată. Astfel, din 5 noiembrie, nu mai sunt acoperite de Legea prevenirii, printre altele, faptele care vizează nedepunerea la termen a declarațiilor de înregistrare fiscală, de radiere sau de mențiuni ori a celor de TVA și nici legate de neîndeplinirea la termen a obligațiilor de declarare a bunurilor și veniturilor impozabile sau a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume.

La fel, nici nerespectarea obligațiilor de întocmire a dosarului prețurilor de transfer nu mai este vizată de Legea prevenirii și va fi amendată direct, atunci când este constatată de autoritățile fiscale.